

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL PERTAMA
MESYUARAT PERTAMA**

KANDUNGAN

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M.17]:

- **Pembaikan Tebing Parit Tanah di Taman Wah Keong, Ipoh**
oleh Jabatan Pengairan dan Saliran
- YB. Tuan Wong Kah Woh (*Ipoh Timur*) [Halaman 1]
- **Masalah Isu Kanak-kanak Tanpa Kerakyatan**
- YB. Tuan Chan Foong Hin (*Kota Kinabalu*) [Halaman 2]

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

1. Yang Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Dato' Mohamad Ariff bin Md Yusof
2. Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua, Dato' Mohd Rashid Hasnon [Batu Pahat] – PKR
3. “ Timbalan Yang di-Pertua, Tuan Nga Kor Ming [Teluk Intan] – DAP

MENTERI

1. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Tun Dr. Mahathir bin Mohamad [Langkawi] – PPBM
2. “ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Dato' Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail, D.P.P.N. [Pandan] – PKR
3. Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Mohd Yassin, P.S.M., S.P.M.P., S.P.M.J., S.M.J., P.I.S., B.S.I., S.H.M.S., S.P.S.A., S.P.M.P., S.U.N.S., S.P.D.K., D.P., P.N.B.S. [Pagoh] – PPBM
4. “ Menteri Kewangan, Tuan Lim Guan Eng [Bagan] – DAP
5. “ Menteri Pertahanan, Tuan Mohamad bin Sabu [Kota Raja] – AMANAH
6. “ Menteri Pendidikan, Dr. Maszlee bin Malik [Simpang Renggam] – PPBM
7. “ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Puan Rina binti Mohd Harun [Titiwangsa] – PPBM
8. “ Menteri Hal Ehwal Ekonomi, Dato' Seri Mohamed Azmin bin Ali, S.P.M.S., D.S.M.S. [Gombak] – PKR
9. “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Puan Zuraida binti Kamaruddin [Ampang] – PKR
10. “ Menteri Pengangkutan, Tuan Loke Siew Fook [Seremban] – DAP
11. “ Menteri Komunikasi dan Multimedia, Tuan Gobind Singh Deo [Puchong] – DAP
12. “ Menteri Sumber Manusia, Tuan M.Kulasegaran [Ipoh Barat] – DAP
13. “ Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani, Tuan Haji Salahuddin bin Ayub [Pulai] – AMANAH
14. “ Menteri Kesihatan, Dr. Haji Dzulkefly bin Ahmad [Kuala Selangor] – AMANAH
15. “ Menteri Belia dan Sukan, Tuan Syed Saddiq bin Syed Abdul Rahman [Muar] – PPBM
16. “ Menteri Pembangunan Usahawan, Tuan Mohd Redzuan Yusof [Alor Gajah] – PPBM
17. “ Menteri Air, Tanah dan Sumber Asli, Dr. Xavier Jayakumar [Kuala Langat] – PKR
18. “ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' Saifuddin Nasution bin Ismail [Kulim Bandar Baharu] – PKR
19. “ Menteri Kerja Raya, Tuan Baru Bian [Selangau] – PKR
20. “ Menteri Luar Negeri, Dato' Saifuddin Abdullah [Indera Mahkota] – PKR
21. “ Menteri Industri Utama, Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh] – DAP
22. “ Menteri Tenaga, Teknologi, Sains, Perubahan Iklim dan Alam Sekitar, Puan Yeo Bee Yin [Bakri] – DAP

23. Yang Berhormat Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Dr Mujahid Yusof Rawa [Parit Buntar] – AMANAH
24. “ Menteri Wilayah, Tuan Khalid bin Abd Samad [Shah Alam] – AMANAH
25. “ Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Liew Vui Keong [Batu Sapi] - WARISAN
26. “ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Tuan Ignatius Dorell Leiking @ Darell Leiking [Penampang] – WARISAN
27. “ Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya, Tuan Mohamaddin bin Ketapi [Silam] – WARISAN
28. “ Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Tuan Waytha Moorthy a/l Ponnusamy – *Senator*

TIMBALAN MENTERI

1. Yang Berhormat Timbalan Menteri Wilayah, Datuk Dr. Shahrudin bin Md Salleh [Sri Gading] – PPBM
2. “ Timbalan Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Dr. Md Farid bin Md Rafik [Tanjong Piai] – PPBM
3. “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Haji Amiruddin bin Hamzah [Kubang Pasu] – PPBM
4. “ Timbalan Menteri Komunikasi dan Multimedia, Tuan Eddin Syazlee Shith [Kuala Pilah] – PPBM
5. “ Timbalan Menteri Industri Utama, Tuan Shamsul Iskandar @ Yusre bin Mohd Akin [Hang Tuah Jaya] – PKR
6. “ Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani, Tuan Sim Tze Tzin [Bayan Baru] – PKR
7. “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Tuan Sivarasa Rasiah [Sungai Buloh] – PKR
8. “ Timbalan Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Puan Fuziah binti Salleh [Kuantan] – PKR
9. “ Timbalan Menteri Kesihatan, Dr. Lee Boon Chye [Gopeng] – PKR
10. “ Timbalan Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya, Tuan Muhammad Bakhtiar bin Wan Chik [Balik Pulau] – PKR
11. “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Chong Chieng Jen [Stampin] – DAP
12. “ Timbalan Menteri Air, Tanah dan Sumber Asli, Tengku Zulpuri Shah bin Raja Puji [Raub] – DAP
13. “ Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Puan Hannah Yeoh [Segambut] – DAP
14. “ Timbalan Menteri Pendidikan, Puan Teo Nie Ching [Kulai] – DAP
15. “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Tuan Sim Chee Keong [Bukit Mertajam] – DAP
16. “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dr. Ong Kian Ming [Bangi] – DAP
17. “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato' Mahfuz bin Haji Omar, D.S.D.K. [Pokok Sena] – AMANAH
18. “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Haji Mohd. Anuar Mohd. Tahir [Temerloh] – AMANAH

19. Yang Berhormat Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan, Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut] – AMANAH
20. “ Timbalan Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Tuan Mohamed Hanipa bin Maidin [Sepang] – AMANAH
21. “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Dato’ Kamarudin Jaffar, D.S.N.S., B.C.M. [Bandar Tun Razak] – PKR
22. “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Mohd Azis bin Jamman [Sepanggar] – WARISAN
23. “ Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi, Sains, Perubahan Iklim dan Alam Sekitar, Puan Isnaraissah Munirah binti Majilis @ Fakharudy [Kota Belud] – WARISAN
24. “ Timbalan Menteri Luar Negeri, Tuan Haji Marzuki bin Yahya – *Senator*
25. “ Timbalan Menteri Hal Ehwal Ekonomi, Dr. Mohd Radzi bin Md Jidin – *Senator*
26. “ Timbalan Menteri Pertahanan, Tuan Liew Chin Tong – *Senator*
27. “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Raja Kamarul Bahrin Shah bin Raja Ahmad - *Senator*

AHLI-AHLI (PH)

1. Yang Berhormat Dato’ Abdullah Sani bin Abdul Hamid, D.S.P.N. [Kapar] – PKR
2. “ Tuan Ahmad Fahmi bin Mohamed Fadzil [Lembah Pantai] – PKR
3. “ Tuan Ahmad Faizal bin Azumu [Tambun] – PPBM
4. “ Tuan Haji Akmal Nasrullah bin Mohd Nasir [Johor Bharu] – PKR
5. “ Tuan Ali anak Biju [Saratok] – PKR
6. “ Puan Alice Lau Kiong Yieng [Lanang] – DAP
7. “ Tuan Awang Husaini bin Sahari [Putatan] – PKR
8. “ Dr. Azman bin Ismail [Kuala Kedah] - PKR
9. “ Tuan Cha Kee Chin [Rasah] – DAP
10. “ Tuan Chan Foong Hin [Kota Kinabalu] – DAP
11. “ Tuan Chan Ming Kai [Alor Setar] - PKR
12. “ Tuan Chang Lih Kang [Tanjong Malim] – PKR
13. “ Tuan Charles Santiago [Klang] – DAP
14. “ Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong] – DAP
15. “ Puan Christina Liew Chin Jin [Tawau] – PKR
16. “ Laksamana Muda Dato’ Pahlawan Danyal Balagopal Abdullah (B) [Port Dickson] – PKR
17. “ Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang] – DAP
18. “ Dr. Hasan bin Bahrom [Tampin] – AMANAH
19. “ Ustaz Haji Hasanuddin bin Mohd Yunus [Hulu Langat] – AMANAH
20. “ Tuan Hassan bin Abdul Karim [Pasir Gudang] – PKR
21. “ Dato’ Johari bin Abdul, D.S.D.K. [Sungai Petani] – PKR
22. “ Tuan Jonathan bin Yasin [Ranau] – PKR
23. “ Tuan Jugah a/k Muyang @ Tambat [Lubok Antu] – PKR

-
24. Yang Berhormat Tuan Karupaiya Mutusami [Padang Serai] – PKR
  25. “ Puan Kasthuriraani a/p Patto [Batu Kawan] – DAP
  26. “ Dr. Kelvin Yii Lee Wuen [Bandar Kuching] – DAP
  27. “ Tuan Kesavan a/l Subramaniam [Sungai Siput] – PKR
  28. “ Tuan Khoo Poay Tiong [Kota Melaka] – DAP
  29. “ Puan June Leow Hsiad Hui [Hulu Selangor] – PKR
  30. “ Tuan Larry Soon @ Larry Sng Wei Shien [Julau] – PKR
  31. “ Tuan Lim Kit Siang [Iskandar Puteri] – DAP
  32. “ Tuan Lim Lip Eng [Kepong] – DAP
  33. “ Dato’ Mansor bin Othman, D.M.P.N. [Nibong Tebal] – PKR
  34. “ Puan Maria Chin binti Abdullah [Petaling Jaya] – PKR
  35. “ Dr. Michael Teo Yu Keng [Miri] – PKR
  36. “ Tuan Mordi anak Bimol [Mas Gading] – DAP
  37. “ Dato’ Seri Haji Mukhriz Tun Dr. Mahathir [Jelun] – PPBM
  38. “ Tuan Muslimin bin Yahaya [Sungai Besar] – PPBM
  39. “ Puan Hajah Natrah Ismail [Sekijang] – PKR
  40. “ Dato’ Ngeh Koo Ham, D.P.M.P. [Beruas] – DAP
  41. “ Tuan Nik Nazmi bin Nik Ahmad [Setiawangsa] – PKR
  42. “ Tuan Noor Amin bin Ahmad [Kangar] – PKR
  43. “ Puan Noorita binti Sual [Tenom] – DAP
  44. “ Puan Nor Azrina binti Surip [Merbok] – PKR
  45. “ Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh] – PKR
  46. “ Tuan Oscar Ling Chai Yew [Sibu] – DAP
  47. “ Tuan Pang Hok Liong [Labis] – DAP
  48. “ Tuan P. Prabakaran [Batu] – PKR
  49. “ Tuan Ramkarpal Singh a/l Karpal Singh [Bukit Gelugor] – DAP
  50. “ Dr. Rusnah binti Aluai [Tangga Batu] – PKR
  51. “ Tuan Sanisvara Nethaji Rayer a/l Rajaji [Jelutong] – DAP
  52. “ Dato’ Seri Dr. Santhara [Segamat] – PKR
  53. “ Tuan Sivakumar Varatharaju Naidu [Batu Gajah] – DAP
  54. “ Tuan Steven Choong Shiau Yoon [Tebrau] – PKR
  55. “ Tuan Su Keong Siong [Kampar] – DAP
  56. “ Tuan Syed Ibrahim bin Syed Noh [Ledang] – PKR
  57. “ Tuan Tan Kok Wai [Cheras] – DAP
  58. “ Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew [Wangsa Maju] – PKR
  59. “ Tuan Teh Kok Lim [Taiping] – DAP
  60. “ Tuan Tony Pua Kiam Wee [Damansara] – DAP
  61. “ Tuan William Leong Jee Keen [Selayang] – PKR
  62. “ Tuan Willie anak Mongin [Puncak Borneo] – PKR
  63. “ Tuan Wong Chen [Subang] – PKR

64. Yang Berhormat Tuan Wong Hon Wai [Bukit Bendera] – DAP
65. “ Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur] – DAP
66. “ Tuan Wong Ling Biu [Sarikei] – DAP
67. “ Puan Wong Shu Qi [Kluang] – DAP
68. “ Tuan Wong Tack [Bentong] – DAP
69. “ Tuan Wong Tien Fatt @ Wong Nyuk Foh [Sandakan] – DAP

AHLI-AHLI (BN)

1. Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Abdul Azeez bin Abdul Rahim, P.J.N., D.I.M.P., J.P., S.P.D.K., S.J.M.K., S.S.A.P, D.H.M.S, D.C.S.M., P.J. [Baling] – UMNO
2. “ Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad, D.M.S.M, S.S.A.P, P.J.N., D.P.M.K. [Mersing] – UMNO
3. “ Datuk Abd Rahim bin Bakri, D.M.S.M., A.S.D.K. [Kudat] – UMNO
4. “ Dato’ Haji Abdul Rahman bin Mohamad, D.I.M.P., S.M.P., A.M.P. [Lipis] – UMNO
5. “ Datuk Seri Dr. Adham bin Baba [Tenggara] – UMNO
6. “ Datuk Seri Haji Ahmad bin Haji Hamzah, D.C.S.M., D.M.S.M., K.M.N., P.J.K., D.G.S.M., S.S.A.P. [Jasin] – UMNO
7. “ Datuk Seri Haji Ahmad bin Haji Maslan, D.M.S.M., P.J.K. [Pontian] – UMNO
8. “ Datuk Ahmad Jazlan bin Yaakub, P.J.N., K.M.N. [Machang] – UMNO
9. “ Dato’ Haji Ahmad Nazlan bin Idris, D.I.M.P., [Jerantut] – UMNO
10. “ Dato’ Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi, S.S.A.P., D.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., P.P.T., P.J.K., J.P., S.P.M.P., S.J.M.K., S.P.S.N., S.P.D.K., D.U.N.M., P.N.B.S., D.P.M.K., [Bagan Datuk] – UMNO
11. “ Dato’ Sri Anifah bin Aman, S.S.A.P., D.I.M.P., P.G.D.K., A.S.D.K., J.P., S.P.D.K. [Kimanis] – UMNO
12. “ Tan Sri Datuk Seri Panglima Haji Annuar bin Haji Musa, P.S.M., S.P.D.K., D.G.S.M., S.I.M.P. [Keteroh] – UMNO
13. “ Dato’ Sri Azalina Othman Said, D.P.M.K., S.P.M.P., D.P.M.S., D.G.M.K., P.G.D.K. [Pengerang] – UMNO
14. “ Dato’ Hajah Azizah binti Mohd Dun, D.I.M.P., P.G.D.K. [Beaufort] – UMNO
15. “ Dato’ Sri Bung Moktar bin Radin, P.G.D.K., A.S.D.K., A.D.K., S.S.A.P. [Kinabatangan] – UMNO
16. “ Datuk Halimah binti Mohamed Sadique, P.J.N., P.I.S. D.C.S.M. [Kota Tinggi] – UMNO
17. “ Dato’ Seri Hamzah bin Zainudin, S.P.M.P., D.P.M.P., D.P.T.J., K.M.N., A.M.P., P.P.T., J.P. [Larut] – UMNO
18. “ Dato’ Sri Hasan bin Arifin, D.S.A.P., S.S.A.P. [Rompin] – UMNO
19. “ Dato’ Hasbullah bin Osman, D.P.M.P., A.M.P., J.P. [Gerik] – UMNO
20. “ Dato’ Seri Hishammuddin Tun Hussein, S.P.M.P, S.S.A.P, S.I.M.P., D.P.M.J., D.S.A.P., P.N.B.S., D.G.S.M., S.P.D.K. [Sembrong] – UMNO
21. “ Dato’ Seri Haji Idris bin Jusoh, S.S.M.Z., D.P.M.T., P.J.K. [Besut] - UMNO
22. “ Dato’ Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz, D.I.M.P, S.S.A.P. [Tanah Merah] – UMNO

23. Yang Berhormat Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Haji Abd Muttalib, S.A.P., A.A.P., A.M.P., P.K.C., D.I.M.P., D.S.A.P., S.S.A.P. [Maran] – UMNO
24. “ Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Haji Mohamed Said, D.I.M.P., S.M.P., K.M.N., S.S.A.P. [Kuala Krau] – UMNO
25. “ Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob, S.S.A.P., D.I.M.P., D.M.S.M., A.D.K. [Bera] – UMNO
26. “ Dato' Jalaluddin bin Alias [Jelebu] – UMNO
27. “ Brig. Jen. Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau] - UMNO
28. “ Datuk Seri M. Saravanan, D.M.S.M., P.M.W., A.M.N. [Tapah] – MIC
29. “ Dato' Seri Mahdzir bin Khalid, S.H.M.S., S.S.D.K., D.P.M.P., J.P., B.K.M. [Padang Terap] – UMNO
30. “ Datin Mastura binti Mohd Yazid [Kuala Kangsar] – UMNO
31. “ Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, S.S.A.P., S.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., B.K.T., D.J.M.K., [Padang Rengas] – UMNO
32. “ Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh, P.J.K., K.M.N. [Sabak Bernam] - UMNO
33. “ Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit] – UMNO
34. “ Tuan Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] – UMNO
35. “ Dato' Sri Mohd Najib bin Tun Abd Razak, S.P.D.K., S.S.A.P., S.S.S.J., S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S., D.K., S.P.M.K., S.P.M.S., D.M.K., S.P.S.A., S.P.N.S., D.U.P.N., D.U.N.M, D.P. [Pekan] – UMNO
36. “ Dato' Sri Mustapa bin Mohamed, S.J.M.K., S.S.A.P., S.I.M.P., D.P.M.S. [Jeli] – UMNO
37. “ Tan Sri Haji Noh bin Haji Omar, P.S.M, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. [Tanjong Karang] – UMNO
38. “ Dato' Dr. Noraini Ahmad, D.S.A.P., D.M.S.M. [Parit Sulong] – UMNO
39. “ Dato' Sri Reezal Merican bin Naina Merican, D.I.M.P., S.S.A.P. [Kepala Batas] – UMNO
40. “ Datuk Seri Dr. Ronald Kiandee, S.M.W., P.G.D.K., A.S.D.K. [Beluran] – UMNO
41. “ Dato' Rosol bin Wahid [Hulu Terengganu] – UMNO
42. “ Datuk Rozman bin Isli, K.M.W, P.P.N [Labuan] – UMNO
43. “ Dato' Haji Salim Sharif [Jempol] – UMNO
44. “ Tuan Yamani Hafez bin Musa [Sipitang] - UMNO
45. “ Datuk Haji Shabudin Yahaya, P.J.K. [Tasek Gelugor] – UMNO
46. “ Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kassim, S.P.M.P., S.S.A.P., A.M.P [Arau] - UMNO
47. “ Dato' Dr. Shamsul Anuar bin Nasarah, D.P.M.P., S.M.S., P.P.N., P.P.T. [Lenggong] - UMNO
48. “ Dato' Sivarraajh Chandran [Cameron Highlands] - MIC
49. “ Dato' Sri Haji Tajuddin bin Abdul Rahman, D.P.M.P., D.M.S.M., K.M.N., A.M.P., J.P. [Pasir Salak] – UMNO
50. “ Datuk Seri Tengku Adnan bin Tengku Mansor, S.S.A.P., D.G.S.M., S.I.M.P., S.J.M.K., D.M.S.M., P.J.N., D.S.D.K., D.S.A.P., K.M.N., D.I.M.P. [Putrajaya] – UMNO

51. Yang Berhormat Tengku Razaleigh bin Hamzah, D.K., S.P.M.K., P.S.M., S.S.A.P., S.P.M.S. [Gua Musang] – UMNO
52. “ Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong, D.M.S.M., D.G.S.M. [Ayer Hitam] – MCA
53. “ Datuk Zakaria bin Mohd. Edris @ Tubau [Libaran] – UMNO
54. “ Datuk Zahidi bin Zainul Abidin, D.M.S.M., S.M.P. [Padang Besar] – UMNO

AHLI-AHLI (PAS)

1. Yang Berhormat Dato' Seri Haji Abdul Hadi Awang, S.S.M.T. [Marang]
2. “ Tuan Abdul Latiff bin Abdul Rahman [Kuala Krai]
3. “ Tuan Haji Ahmad Amzad bin Mohamed @ Hashim [Kuala Terengganu]
4. “ Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]
5. “ Ustaz Haji Ahmad Marzuk bin Shaary [Pengkalan Chepa]
6. “ Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]
7. “ Tuan Haji Awang bin Hashim [Pendang]
8. “ Dato' Haji Che Abdullah bin Mat Nawi [Tumpat]
9. “ Tuan Che Alias bin Hamid [Kemaman]
10. “ Dato' Dr. Mohd Khairuddin bin Aman Razali, D.M.P., D.I.M.P. [Kuala Nerus]
11. “ Tuan Nik Mohamad Abduh bin Nik Abdul Aziz [Bachok]
12. “ Dr. Nik Muhammad Zawawi bin Haji Salleh [Pasir Puteh]
13. “ Tuan Sabri bin Azit [Jerei]
14. “ Tuan Shahrizukir bin Abd Kadir [Setiu]
15. “ Puan Hajjah Siti Zailah binti Mohd Yusoff [Rantau Panjang]
16. “ Dato' Takiyuddin bin Hassan, D.J.M.K., J.P. [Kota Bharu]
17. “ Dato' Tuan Ibrahim bin Tuan Man [Kubang Kerian]
18. “ Tuan Haji Wan Hassan bin Mohd Ramli [Dungun]

AHLI-AHLI (PBB)

1. Yang Berhormat Tuan Haji Ahmad Johnie bin Zawawi [Igan]
2. “ Datuk Alexander Nanta Linggi, D.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., P.P.T., P.J.K., J.P., P.B.S., A.B.S. [Kapit]
3. “ Dato' Sri Haji Fadillah bin Yusof, P.G.B.K., A.B.S., S.S.A.P., D.G.S.M. [Petrajaya]
4. “ Dato Hajah Hanifah Hajar Taib [Mukah]
5. “ Tuan Haji Hasbi bin Haji Habibollah [Limbang]
6. “ Dato' Henry Sum Agong, P.B.S., P.S.B.S. [Lawas]
7. “ Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]
8. “ Dato' Sri Hajah Nancy Shukri, K.M.N., P.G.B.K., S.S.A.P. [Batang Sadong]
9. “ Tuan Robert Lawson Chuat [Betong]
10. “ Dato' Sri Hajah Rohani binti Abdul Karim, P.G.B.K., P.B.S., P.P.B., S.S.A.P. [Batang Lupar]
11. “ Puan Rubiah binti Wang [Kota Samarahan]

12. Yang Berhormat Datuk Seri Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.J.N., P.B.S., J.B.S., J.S.M., P.N.B.S. [Santubong]
13. “ Tuan Yusuf bin Abd Wahab [Tanjong Manis]

AHLI-AHLI (BEBAS)

1. Yang Berhormat Datuk Wira Mas Ermieyati binti Samsudin, D.S.M., B.C.M., A.N.S., P.J.K., P.B.B., D.M.S.M., D.C.S.M., [Masjid Tanah]
2. “ Dato’ Dr. Noor Azmi bin Ghazali, D.P.M.P. [Bagan Serai]
3. “ Dato’ Syed Abu Hussin bin Hafiz Syed Abdul Fasal [Bukit Gantang]

AHLI-AHLI (PRS)

1. Yang Berhormat Datuk Ago Dagang, P.J.N. [Kanowit]
2. “ Dato’ Masir anak Kujat, P.P.B., D.I.M.P., J.M.N. [Sri Aman]
3. “ Datuk Ugak anak Kumbong, P.J.N. [Hulu Rajang]

AHLI-AHLI (WARISAN)

1. Yang Berhormat Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]
2. “ Tuan Ma’mun bin Sulaiman [Kalabakan]
3. “ Datuk Seri Mohd Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K., D.S.A.P., D.M.S.M., J.P., S.P.M.P., S.P.D.K., P.G.D.K. [Semporna]

AHLI-AHLI (PDP)

1. Yang Berhormat Tuan Anyi Ngau [Baram]
2. “ Dato’ Seri Tiong King Sing, S.S.S.A., D.S.S.A., J.P., P.J.N. [Bintulu]

AHLI-AHLI (PBS)

1. Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Dr. Maximus Johnity Ongkili, P.G.D.K., A.S.D.K., J.P., S.P.D.K., D.G.S.M., [Kota Marudu]

AHLI-AHLI (PBRs)

1. Yang Berhormat Tuan Arthur Joseph Kurup [Pensiangan]

AHLI-AHLI (UPKO)

1. Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Madius Tangau, J.S.M., P.G.D.K., J.P., A.D.K., S.P.D.K. [Tuaran]

AHLI-AHLI (SUPP)

1. Yang Berhormat Dato’ Sri Richard Riot anak Jaem, P.J.N., J.B.S., K.M.N., S.S.A.P. [Serian] – SUPP

AHLI-AHLI (STAR)

1. Yang Berhormat Datuk Dr. Jeffrey G. Kitingan [Keningau]

DEWAN RAKYAT**Ketua Pentadbir Parlimen**

Datuk Awang Alik bin Jeman

Setiausaha Dewan Rakyat

Datuk Roosme binti Hamzah

Setiausaha Bahagian (Pengurusan Dewan)

Amisyahrizan bin Amir Khan

PETUGAS-PETUGAS**CAWANGAN PENYATA RASMI (HANSARD)**

Azhari bin Hamzah

Monarita binti Mohd Hassan

Rosna binti Bujairomi

Alzian binti Baharudin

Halijah binti Mat Sin @ Mt Zain

Muhammad Qhidir bin Mat Isa

Siti Norlina binti Ahmad

Noraidah binti Manaf

Nor Hamizah binti Haji Hassan

Nor Liyana binti Ahmad

Sharifah Nor Asilah binti Syed Basir

Nik Nor Ashikin binti Nik Hassan

Hafilah binti Hamid

Siti Norhazarina binti Ali

Nor Faraliza binti Murad @ Nordin Alli

Sherliza Maya binti Talkah

Tengku Sofia Dora binti Tengku Mohamad

Nor Effazimmah binti Maliki

Nur Annisa binti Hamid

Sharifah Nazurah binti Wan Sahdi

Herdawati binti Mohd Amir Abbu

Hasnah Sakinah binti Mohd Hashim

Nor Sakinah binti Samat

Nurammarah binti Md Isa

Mohd Salleh bin Ak Atoh

Azmir bin Mohd Salleh

Mohd. Izwan bin Mohd. Esa

Nor Kamsiah binti Asmad

Siti Zubaidah binti Karim

Aifarina binti Azaman

Noorfazilah binti Talib

Farah Asyraf binti Khairul Anuar

Julia binti Mohd. Johari

Syahila binti Ab Mohd Khalid

Ismalinda binti Ismail

Hazliana binti Yahaya

Amir Arshad bin Ab Samad

Nik Nor Nazrin binti Nik Ab Rahman

Hizamihatim Maggisa bin Juara

Muhammad Firdaus bin Ahmad

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL PERTAMA
MESYUARAT PERTAMA**

Isnin, 06 Ogos 2018

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

**Pembaikan Tebing Parit Tanah di Taman Wah Keong, Ipoh
oleh Jabatan Pengairan dan Saliran**

2.34 ptg.

Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin membangkitkan isu berkenaan dengan pembaikan tebing parit tanah berhampiran Taman Wah Keong, Ipoh, Perak iaitu di belakang rumah-rumah No. 14 dan 16, Lengkok Wah Keong, Taman Wah Keong, 31400 Ipoh, Perak. Rumah-rumah di No. 14 dan 16, Lengkok Wah Keong tersebut telah dibina lebih kurang 28 tahun dahulu. Terdapat satu saliran terletak di belakang rumah-rumah tersebut yang sejak tahun-tahun kebelakangan ini telah menghakis tebing parit tanah yang bersambungan dengan rumah-rumah tersebut. Perkara ini amatlah serius yang mana sebahagian konkrit tebing parit tanah telah runtuh dan kesan-kesan keretakan telah didapati di bahagian bahu jalan kawasan hadapan rumah-rumah. Sekiranya pembaikan tebing parit tidak dilaksanakan dengan segera, kejadian yang tidak diinginkan mungkin berlaku.

Saya telah membawa perkara ini ke Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Negeri Perak pada tahun 2017, dalam kapasiti saya selaku wakil rakyat DUN Canning pada ketika itu. Jurutera JPS telah membuat lawatan ke tapak tersebut dan menyatakan bahawa kerja-kerja pembaikan tebing parit akan dilaksanakan pada tahun 2018 setelah bajet tahun 2018 disalurkan. Namun, melalui suatu surat bertarikh 05 Jun 2018 kepada ADUN Canning sekarang, pihak JPS telah menyatakan bahawa parit tanah tersebut adalah di luar daripada selenggaraan JPS. Balasan ini diberikan setelah lebih daripada sembilan bulan aduan diajukan dan setelah pihak JPS memberikan komitmen untuk melaksanakan projek pembaikan ini pada tahun 2018. Apa yang akan terjadi ke atas keyakinan rakyat terhadap pentadbiran baharu di bawah satu kerajaan baharu ini?

Rakyat sekarang menaruh satu harapan yang besar. Apabila kita mengendalikan aduan-aduan yang diajukan oleh rakyat kepada kita, kesemua jabatan kerajaan termasuk kita selaku wakil rakyat, harus mengetepikan sikap yang mana akan dianggap sebagai penolakan masalah ataupun aduan rakyat. Oleh yang demikian, saya ingin menarik perhatian Yang Berhormat Menteri untuk dua perkara spesifik:

- (i) pengesahan bahawa masalah ini adalah di bawah selenggaraan JPS; dan
- (ii) sama ada JPS bersedia untuk menunaikan komitmennya untuk melaksanakan kerja-kerja pembaikan parit tebing tersebut pada tahun 2018 dengan kos yang dianggarkan sebanyak RM120,000 seperti yang dinyatakan oleh JPS sebelum ini.

Sekian daripada saya, terima kasih.

2.36 ptg.

Timbalan Menteri Air, Tanah dan Sumber Asli [Tengku Zulpuri Shah bin Raja Puji]: Terima kasih Yang Berhormat Ipoh Timur. Tuan Yang di-Pertua, Majlis Sumber Air Negara (MSAN) Kelima pada tahun 2009 telah bersetuju bahawa pihak berkuasa tempatan (PBT) adalah agensi yang bertanggungjawab dalam penyelenggaraan sistem perparitan. Pembahagian tugas antara Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) dan PBT adalah seperti yang digariskan dalam keputusan Jemaah Menteri No. 413/2026/96.

Merujuk kepada soalan ini Tuan Yang di-Pertua, ia hendaklah dirujuk kepada pihak berkuasa negeri melalui PBT kerana ia di luar bidang kuasa kementerian. Terima kasih.

Masalah Isu Kanak-kanak Tanpa Kerakyatan

2.37 ptg.

Tuan Chan Foong Hin [Kota Kinabalu]: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. So, tajuk ucapan saya adalah, "Masalah Isu Kanak-kanak Tanpa Kerakyatan". Tuan Yang di-Pertua, saya menerima banyak kes rayuan kanak-kanak tanpa kerakyatan. Sering kali birokrasi kerajaan terhadap permohonan status kewarganegaraan anak-anak ini dikatakan telah menyebabkan banyak kes permohonan tertangguh dan gagal. Kesannya, anak-anak tersebut menghadapi kesukaran untuk melanjutkan pelajaran dan mendapatkan hak yang saksama seperti warganegara walaupun telah menetap di negara ini sejak dilahirkan.

Berdasarkan statistik Kementerian Dalam Negeri antara tahun 2012 hingga 2017, terdapat 15,394 kanak-kanak yang dilahirkan di Malaysia gagal mendapatkan status kerakyatan meskipun bapa mereka memiliki status sah sebagai warganegara. Antara punca utama yang dikenal pasti menyumbang kepada masalah ini ialah lewat daftar kelahiran, ditinggalkan semasa lahir, gagal menjejaki ibu bapa dan ibu atau bapa yang memegang kerakyatan asing yang gagal mendaftar perkahwinan. Anak-anak ini tidak boleh mendaftar masuk ke sekolah jika gagal mengemukakan pasport yang dikeluarkan oleh Jabatan Imigresen pada Disember tahun 2016. Bukan itu sahaja, anak-anak ini juga nanti tidak layak untuk memohon pasport dan lesen memandu. Mereka tidak boleh dimangsakan akibat kecuai dan kesalahan ibu bapa.

Jika kerajaan boleh beri kerakyatan kepada orang asing, mengapa tidak anak-anak yang lahir dan membesar di negara ini? Saya juga minta penjelasan berkaitan dengan wujudnya sebarang peruntukan di bawah Perlembagaan Persekutuan yang menyatakan perkahwinan ibu dan bapa kepada anak itu perlu didaftarkan supaya anak mereka mendapat status kewarganegaraan. Saya minta kerajaan baharu harus mengkaji pendekatan yang lebih cekap serta berperikemanusiaan dalam pemprosesan permohonan kewarganegaraan. Sekian, terima kasih.

2.39 ptg.

Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi, Sains, Perubahan Iklim dan Alam Sekitar [Puan Isnaraissah Munirah binti Majilis @ Fakharudy]: Tuan Yang di-Pertua, saya mewakili Yang Berhormat Sepanggar, Timbalan Menteri Dalam Negeri untuk pertanyaan ini. Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Kota Kinabalu.

■1440

Penentuan taraf kewarganegaraan seseorang individu adalah berdasarkan kepada status perkahwinan dan taraf kewarganegaraan ibu bapa sewaktu kelahiran berlaku. Seksyen 17 Bahagian III, Jadual Kedua Perlembagaan Persekutuan telah memperuntukkan dengan jelas bahawa kewarganegaraan individu yang dilahirkan sebelum perkahwinan ibu bapa mereka didaftarkan secara sah mengikut perundangan negara ini, anak tidak sah taraf adalah

mengikut kewarganegaraan ibunya. Justeru, anak tidak sah taraf yang dilahirkan oleh wanita warga asing akan direkodkan sebagai bukan warganegara, walaupun bapa biologinya adalah warganegara Malaysia.

Ibu bapa atau penjaga anak tidak sah taraf bukan warganegara tersebut, bertanggungjawab untuk menguruskan dokumen pengenalan diri dan dokumen perjalanan dengan negara asal ibunya. Kegagalan ibu, bapa atau penjaga melaksanakan tanggungjawab mereka akan menyebabkan isu berbangkit seperti ketiadaan dokumen pengenalan diri dari negara asal yang akhirnya menyebabkan keberadaan yang tidak sah di negara ini. Seterusnya, mereka juga disalah anggap sebagai *stateless* dengan izin, di Malaysia. Berhubung dengan kewarganegaraan yang dihadapi oleh individu yang ditinggalkan semenjak lahir atau ibu bapa tidak dapat dijejaki, permohonan kewarganegaraan secara pendaftaran boleh dikemukakan di bawah perkara 15A Perlembagaan Persekutuan iaitu satu peruntukan khas untuk mendaftarkan individu berumur 21 tahun ke bawah.

Kementerian ini menegaskan bahawa taraf kewarganegaraan Malaysia merupakan anugerah tertinggi dan hak eksklusif Kerajaan Persekutuan yang tidak ditawarkan dan diberikan dengan sewenang-wenangnya. Sehubungan dengan itu, pertimbangan dibuat secara *case by case* dengan izin, mengikut giliran dengan sewajarnya. Permohonan mestilah memenuhi kelayakan yang ditetapkan oleh Bahagian III Perlembagaan Persekutuan dan perundangan yang berkaitan dengan pendaftaran perkahwinan, pendaftaran kelahiran, pengangkatan yang sah serta lain-lain perundangan berkuat kuasa. Dalam hal ini, beban untuk membuktikan kelayakan tersebut adalah di bawah tanggungjawab pemohon jua.

Pematuhan kepada syarat-syarat yang telah ditetapkan oleh undang-undang adalah amat penting bagi memastikan kewarganegaraan dianugerahkan kepada individu yang berkelayakan, berkualiti, dapat memberikan sumbangan signifikan kepada negara serta menumpahkan taat setia kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong tanpa mengabaikan kepentingan nasional serta keselamatan dan kesejahteraan warganegara sedia ada. Bagi memastikan tiada isu berbangkit di masa hadapan serta membentuk masyarakat yang bermoral dan patuh kepada perundangan yang berkuat kuasa, Ahli Yang Berhormat diseru untuk menyebarkan pengetahuan berkaitan kepentingan mendaftarkan perkahwinan serta keperluan untuk mendaftarkan kelahiran di kedutaan bagi anak tidak sah taraf kepada wanita warga asing. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang hari Selasa, 7 Ogos 2018.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.43 petang]